

PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

FÖRSKOLA

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	sid 2
INLEDNING	sid 3
FÖRHÅLLNINGSSÄTT	sid 3
FÖRSKOLANS UPPDRAG	sid 4
DEFINITIONER	sid 5-6
Kränkande behandling	sid 5
Kränkningar kan vara	sid 5
Diskriminering	sid 5
Sju diskrimineringsgrunder	sid 6
RIKTLINJER OCH ANSVARSFÖRDELNING	sid 6-7
Rektor ska	sid 6
Skolpersonal ska	sid 6
Elever ska	sid 7
Vårdnadshavare ska	sid 7
AKTIVA ÅTGÄRDER	sid 7-10
Främjande och förebyggande	sid 7-9
Åtgärdande arbetet	sid 10
UTVÄRDERING AV FÖREGÅENDE PLAN	sid 11

Bilaga 1 Förskolans arbetsplan för likabehandlingsarbetet

INLEDNING

I skollagen och i läroplanerna slås det fast att den svenska förskolan och skolan ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion, eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

Planen mot diskriminering och kränkande behandling ska säkerställa skolans arbete då det gäller att främja barns och elevers lika rättigheter.

(Texten är hämtad ur Skollagen 1 kapitel 5§ och Lgr 11 – Skolans värdegrund och uppdrag.)

FÖRHÅLLNINGSSÄTT

På Aspen Montessori utgår vi ifrån ett systemteoretiskt förhållningssätt vilket innebär att vi agerar utifrån följande arbetssätt:

Vi lever alla i sammanhang där vi påverkar och påverkas av varandra. Allt som sker, sker i samspel mellan människor.

Vi talar med och inte om varandra. Vi betonar människors resurser och möjligheter att skapa nya konstruktiva sammanhang istället för att fokusera på problemområden.

Vi är allas skola, vi stödjer alla. Det är beteenden vi vill motverka, inte personer.

Vi tolererar ingen form av kränkande behandling. Då konflikter uppstår vill vi förstå svårigheterna och problemen som leder till dessa situationer och ge var och en av de inblandade en möjlighet att göra sig hörd.

Vi skapar möten vid misskommunikation. Vid dessa möten har vi en neutral samtalsledare för att alla ska känna sig trygga och hörda.

FÖRSKOLANS UPPDRAG

Enligt 6 kap i Skollagen angående åtgärder mot kränkande behandling samt 3 kap 15§-20§ i Diskrimineringslagen ska huvudmannen se till att:

Det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. (*Skollagen 6 kap 6§, Diskrimineringslagen 3 kap 16§*)

Vi arbetar med aktiva åtgärder i vårt förebyggande och främjande arbete för att förhindra diskriminering och kränkande behandling. (*Skollagen 6 kap 7§, Diskrimineringslagen 3 kap 16§*)

Det upprättas varje år en arbetsplan med åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering av barn och elever. (*Skollagen 6 kap 8§, Diskrimineringslagen 3 kap 20§*)

I vårt förebyggande och främjande arbete för att förhindra diskriminering och kränkande behandling arbetar vi med aktiva åtgärder enligt modellen: undersöka, analysera, åtgärda och följa upp. Se bild nedan:

DEFINITIONER

Kränkande behandling

I Skollagen 6 kap 3§ definieras kränkande behandling som:

”ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt Diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.”

- Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde.
- Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck.
- Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera.
- En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.
- Kränkningar utförs av och drabbar såväl barn som vuxna.

En viktig utgångspunkt är den individuella upplevelsen och att den som upplever att han eller hon har blivit kränkt, alltid måste tas på allvar.

Kränkningar kan vara:

- fysiska (till exempel att bli utsatt för slag och knuffar),
- verbala (till exempel att bli hotad eller retad),
- psykosociala (till exempel att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning),
- text- och bildburna (till exempel klotter, brev och lappar, e-post, sms och mms).

Diskriminering

Ordet diskriminering brukar i vardagligt tal ofta användas om orättvis behandling av olika slag, där någon gör åtskillnad mellan olika människor. Men det som av många uppfattas som diskriminering är inte alltid diskriminering i lagens mening. För att det ska räknas som diskriminering behöver följande vara uppfyllt:

- måste vara en person som blivit missgynnad eller kränkt
- ska finnas ett samband med en diskrimineringsgrund (sexuella trakasserier kräver inte detta samband)
- måste handla om en av de former som beskrivs i lagen
- måste ha skett inom ett av de samhällsområden där lagen gäller.

Sju diskrimineringsgrunder

En förenklad beskrivning av lagens definition av diskriminering är att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska också ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

RIKTLINJER OCH ANSVARSFÖRDELNING

Rektor ska

- ansvara för att arbetsplaner för likabehandling i de olika verksamheterna upprättas, efterlevs samt årligen utvärderas och revideras.
- ansvara för att personalen får kontinuerlig utbildning för att kunna arbeta aktivt mot all kränkning på skolan.
- se till att all personal, vårdnadshavare och elever känner till att ingen kränkande behandling eller diskriminering är tillåten på skolan.
- se till att utredning görs och åtgärder vidtas, om skolan får kännedom om kränkande behandling (se aktiva åtgärder).

Förskollärare ska ansvara för att

- följa förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- barnen får sina behov respekterade och tillgodosedda och får uppleva sitt eget värde,
- tillämpa ett demokratiskt arbetssätt där barnen aktivt deltar
- aktivt inkludera ett jämställdhetsperspektiv så att alla barn får likvärdiga möjligheter till utvidgade perspektiv och val oavsett könstillhörighet, och
- uppmärksamma och stoppa diskriminering och kränkande behandling omedelbart då den upptäcks.
- vara goda förebilder, samt tydligt sätta gränser och ingripa mot kränkningar och negativt beteende.

- som ansvarig pedagog för de elev som berörs, dokumentera de åtgärder och den uppföljning som görs.
- att varje barn får sina behov respekterade och tillgodosedda och får uppleva sitt eget värde,
- att förskolan tillämpar ett demokratiskt arbetssätt där barnen aktivt deltar,
- att det utvecklas normer för arbetet och samvaron i den egna barngruppen.

Arbetslaget ska enligt Lpfö 18

- visa respekt för individen och medverka till att skapa ett demokratiskt klimat, där barnen får möjlighet att känna samhörighet och utveckla ansvar och solidaritet,
- samverka i arbetet med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling,
- medvetet och aktivt arbeta med jämställdhet,
- stimulera barnens samspel samt hjälpa och stödja dem att bearbeta konflikter, reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra,
- uppmärksamma och problematisera etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,
- uppmärksamma barnen på att människor kan ha olika värderingar som styr deras uppfattningar och handlingar och samtidigt förankra de grundläggandena värdena, och
- samarbeta med vårdnadshavare, samt diskutera regler och förhållningssätt i förskolan med vårdnadshavare, för att främja barnets utveckling till en ansvarskännande människa och samhällsmedlem

På vår förskola har all pedagogisk personal ett gemensamt ansvar i likabehandlingsarbetet.

Barn ska

- följa förskolans ordnings- och trivselregler.
- bidra till en god miljö och goda relationer till andra barn och personal på förskolan.
- berätta för en vuxen om någon far illa.

Föräldrar ska

- ta del av Aspen Montessoris ordnings- och trivselregler.
- ta del av förskolans värdegrundsarbete samt av likabehandlingsplanen.
- kontakta barnets ansvariga pedagoger eller rektor vid misstanke om att något barn blivit utsatt eller utsätter andra för kränkande behandling.

AKTIVA ÅTGÄRDER

Främjande och förebyggande arbete

Vi arbetar undersökande på både pedagog och elevnivå för att finna risker för diskriminering. Här utgår verksamheten utifrån rutiner, riktlinjer och hinder i organisationens strukturer i organisationen. Vi analyserar orsakerna till de risker eller hinder som stötts på.

Rektor ansvarar tillsammans med skolans Elevhälsa och huvudman för planens innehåll och kontinuerliga revidering. Barnen/eleverna, vårdnadshavare samt övriga medarbetare är indirekt delaktiga i arbetet med planen genom att deras upplevelser och tankar inhämtas regelbundet på olika sätt och ligger till grund för revidering och fortsatt trygghetsarbete.

Aspen Montessoris gemensamma värdegrund och Planen mot diskriminering och kränkande behandling aktualiseras årligen. Det förebyggande arbetet dokumenteras i levande arbetsplaner för likabehandling för respektive verksamhet (Skolans arbetsplan för likabehandlingsarbete/ Fritids arbetsplan för likabehandlingsarbetet). Planerna aktualiseras, levandegörs och revideras på följande sätt:

- På föräldramöten informerar vi om Aspen Montessoris värdegrund och skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- Skolans elevgrupper arbetar med Aspens gemensamma värdegrund kontinuerligt under året.
- AE-ledarna förankrar arbetsplanerna för likabehandlingsarbete i personalgruppen och driver uppföljning och utvärdering samt dokumenterar arbetet kontinuerligt.
- Vid läsårets slut görs en utvärdering av arbetet för likabehandling som ligger till grund för kommande läsårs arbetsplaner, då det gäller arbetet att motverka all kränkande behandling och diskriminering.

Det förebyggande och främjande arbetet sker kontinuerligt i förskolans vardag och struktureras med hjälp av följande regler, sammanhang, riktlinjer och constellationer:

Trivselregler

- Trivselregler tas fram av barn och personal Dessa aktualiseras årligen i elevrådet
- Vårdnadshavare informeras på föräldramötet.

Personal och elever arbetar aktivt med värdegrundsfrågor i det dagliga arbetet

- Alla elever oavsett ålder arbetar med gruppövningar för att öka självförtroende och självkänsla.
- Samlingar i olika former där alla får komma till tals.
- Elevsamtal enskilt eller i grupp efter behov.

- Alla elever medvetandegörs om vikten av att bry sig om varandra och ta hjälp av vuxna när man upplever att en skolkamrat är utsatt eller ensam.
- Pedagogerna gör analyser av sin verksamhet utifrån diskrimineringsgrunderna och formerna. Detta sker inför nya moment och dokumenteras i en mall som sedan är vägledande då en liknande situation uppstår.

Trygg miljö

- Vi har gemensamhetsskapande aktiviteter för hela förskolan.
- Överlämning av information kring barn och grupper sker i samband med byte av verksamhet, för att möjliggöra en trygg och positiv övergång.
- Vid misstanke om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ska all personal medverka till att utreda uppgifter samt rapportera till rektor.
- Om ett barn känner sig kränkt av ett annat barn eller vuxen skall barnet vända sig till pedagogerna på förskolan/skolan.
- Rektor arbetar nära övriga organisationen och säkerställer på så sätt att det är korta kommunikationsvägar för föräldrar och personal till rektor.

Barnhälsa

- En gång per termin träffas förskolechef, pedagoger och specialpedagog i en gruppkonferens för att kartlägga enskilda barns behov samt det sociala klimatet i gruppen.
- Specialpedagog har handledning/uppföljning med alla arbetslag efter behov.
- Elevhälsans olika professioner kan kallas in till handledning.

Föräldrasamverkan

- Samarbete och kommunikation med vårdnadshavare sker alltid vid uppkomna situationer.
- Vi ber vårdnadshavare ta kontakt med förskolan om de känner oro för sitt barn eller för andras barn.
- Vid utvecklingssamtalen diskuteras trivsel och trygghet tillsammans med eleven och vårdnadshavare.

Kompetensutveckling

- Personalen får genom föreläsningar, litteraturläsning, handledning och diskussioner kunskap i att arbeta med den sociala och emotionella utvecklingen. De får även kompetensutveckling för att öka medvetenheten och kunskapen om diskriminering. Målet för detta arbete är att pedagogerna vid planering väljer arbetssätt och material så att alla kan delta på likvärdiga villkor.

- Vi arbetar kontinuerligt med vår värdegrund vid APT, arbetslagsmöten och studiedagar. Arbetet sker med all personal på skolan för att vi skall ha en gemensam plattform att stå på.

Åtgärdande arbetet

När vi identifierat risker eller hinder i verksamheten men ändå ser att det finns delar som måste åtgärdas arbetar vi enligt modellen som finns nedan. Personalen arbetar även övergripande med de aktiva åtgärderna för att se så att alla diskrimineringsgrunder täcks in.

Vi stoppar omgående oönskade beteenden!

Följande arbetsgång arbetar vi efter för att lösa konflikter. Många konflikter stannar vid punkt 1 men vid behov fortsätter vi följa arbetsgången.

1. Pedagoger börjar med samtal med samtliga inblandade.
2. Pedagoger hjälper barnen att nå en överenskommelse om hur vi agerar härifrån och framåt.
3. Pedagoger informerar vårdnadshavarna och berörd personal om vad som har hänt, samt om de överenskommelser som gjorts.
4. Pedagoger dokumenterar överenskommelsen och arbetsinsatserna.
5. Pedagoger ansvarar för uppföljning samt analys tillsammans med eleverna. Vid behov sker återkommande uppföljningsmöten.
6. Om vi inte ser förändringar i beteendet, trots insatserna, informeras rektor.
7. Vid behov kallar rektor till ett möte med berörda pedagoger, vårdnadshavare och personal från elevhälsan för beslut kring fortsatta åtgärder.

Om det uppkommer situationer där elever känner sig utsatta eller uttryckligen kränkta, arbetar vi utifrån följande arbetsgång, där ansvaret att agera omfattar all personal på skolan.

1. Vid upplevelse av kränkning görs en anmälan om utredning om kränkande behandling som lämnas till rektor. Rektor upprättar ett ärende och anmäler det skyndsamt till huvudman. Rektor ser till att en utredning initieras.
2. Pedagogerna samtalar med samtliga inblandade.
3. Vid påvisad upplevelse av kränkning upprättas en handlingsplan. Om samtalen påvisar att ingen kränkning skett läggs ärendet ned.
4. Pedagogerna informerar vårdnadshavarna gällande handlingsplanen/alternativt nedlagd utredning.
5. Pedagogerna ansvarar för att handlingsplanen följs och att insatserna dokumenteras samt att återkoppla till rektor vid handlingsplanens avslut.
6. Rektor avgör tillsammans med pedagogerna om handlingsplanen bör förlängas eller avslutas.
7. Pedagogerna informerar vårdnadshavare när ärendet är avslutat.
8. Uppföljning kring ärendet sker kontinuerligt av huvudman.

UTVÄRDERING AV FÖREGÅENDE PLAN

Målet är att alla barn ska känna sig trygga på Aspen Montessori

För oss betyder det att:

- Alla barn ska känna sig trygga med varandra och ha ett respektfullt bemötande.
- Alla barn ska känna sig trygga att gå till en vuxen.
- Alla barn ska känna sig trygga på alla delar av förskolans område.

Utifrån barnintervjuerna under våren framkom inga tecken på oro kring några särskilda områden på förskolan. Vi ser själva följande utvecklingsområden:

- **Vi fortsätter att förankra det gemensamma arbetssätt och värdegrund vi vill etablera på hela förskolan.**
- **Vi fortsätter skapa pedagogiska miljöer ute för att säkerställa att alla blir sedda och aktiverade.**
- **Implementera och förankra arbetet med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter.**